

SULEQATIGIISITSUT
SAMARBEJDSPARTIET
EM2019/150
Tillie Martinussen

08. oktober 2019

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Grønlands Selvstyre tilslutter sig udkast til Forslag til Lov om ændring af kriminallov for Grønland (Kriminalisering af uretmæssig afskydning af håndvåben i bymæssig bebyggelse, øget vidnebeskyttelse, justering af betingelserne for anvendelse af observationscelle mv.)
(Naalakkersuisoq for Sundhed, Social Anliggender og Justitsområdet)

Der er ingen tvivl om, at der er behov for en stramning med hensyn til at kriminalisere trusler langt bedre end de bliver i dag. Det så vi senest i dokumentaren fra Tasiilaq. Her oplevede borgere, der rent faktisk anmeldte seksuelle overgreb og vold, at de blev forfulgt og true.

Ja, sågar ved andre former for anmeldelser, oplever vi ofte, at mennesker der gør det rette, forfølges, udsættes for trusler og chikaneres. Det er simpelthen nødt til at stoppe.

Borgere der er modige nok til at anmelde forbrydelser, skal ikke forfølges, så det er et skridt i rigtig retning. Til gengæld er der et udestående om, hvad i alverden man har tænkt sig at stille op, overfor den manglende bemanning i vores nye fængsel.

Det KAN ikke komme bag på nogen som helst, at dette er og ville være et problem. Det snakkede vi om allerede i 2010 og årene frem. Ligeledes er der udtrykt bekymring for dette i hørings svarene til Lov om det åbne fængsels opførsel i 2018, fra både Institut for Menneskerettigheder og Fængselsforbundet. Samarbejdspartiet ser stadig ikke, at de dengang udtrykte bekymringer er imødegået.

Det er vi simpelthen nødt til at gøre bedre.

Der er ingen tvivl om, at der er behov for fængslet, og at personalet gør deres bedste, men vilkårene er ikke ligefrem gode. De ansatte der bravt kæmper sig igennem arbejdsdagene med undebemanning, får stress og køres ned. Det skal der MED DET SAMME gøres noget ved.

Det er farligt for de ansatte og det presser retssikkerheden i voldsom grad.

Er der tilstrækkelig med supervision til ansatte? Tilstrækkelig god løn? Får de ekstra undervisning og kurser hvis de har behov herfor, i enten lovgivning, arbejdsskader, m.v.? Er der råd til obligatoriske samtaler ved særligt voldsomme hændelser eller trusler? Mulighed for god terapi, herunder mulighed for stress-håndtering og stress-forebyggelse, enten i samtaler med erhvervs-psykologer, eller på anden vis?

Har de ansatte gode vilkår, og er lovgivningsmæssige rammer for dem tilstrækkeligt opdaterede?

Hvor lange er deres vagter, og hvor ofte skal de arbejde over?

Europarådets Komité til Forebyggelse af Tortur og Umenneskelig eller Nedværdigende behandling eller Straf, eksaminerede os i sin tid, med anbefaling om det fængsel vi har bygget.

Dengang sad f.eks. en 17-årig sammen med hårdkogte forbrydere, og anbragte i psykiatriske afsnit sad fastspændt i en måned, og der ikke fandtes rehabiliterende indsatser for indsatte der havde behov for afvænnning fra alkohol,- og narkotika-misbrug.

Hvorledes er de rehabiliterende indsatser i dag i anstalter og fængsel? Findes der programmer for voldelige, der ønsker at komme ud af vold? Afvænningsstilbud? Psykologsamtaler? Rehabiliterende handleplaner for indsatte? Programmer for at reducere voldtægts,- eller seksualforbrydere som sigter på at eliminere gentagelser af denne type forbrydelse?

Mulighed for kemisk kastration? Mulighed for andre rehabiliterende indsatser?

SULEQATIGIISITSUT
SAMARBEJDSPARTIET

Særlige forløb for 1. gangs indsatte, med sigte på at reducere recidiv/ tilbagefalds-statistikken?

Til Domstolsstyrelsen og Foreningen af anklagere, som var høringsparter, kan vi oplyse at der allerede er behov for at tilføje området flere ressourcer, som der står i høringsvaret der holdes øje med. Til Naalakkersuisut vil vi sige; det kunne være rart med rettidig omhu for en gangs skyld på dette område.

Mht. observationscelle-anbringelse deler vi Kriminalforsorgen,- og Rådet for Menneskerettigheders bekymring om, at der er ikke er tilstrækkeligt klare rammer herfor, og vejledning i anvendelsen af denne bestemmelse. Der står at der forventes at der vedtages en bekendtgørelse samtidig med loven. Vi mener, at en sådan med sikkerhed bør laves, og at vi bør have sikkerhed herfor, for at vedtage nærværende i sin nuværende form. Det mener vi at et udvalg også bør beskæftige sig med, og pålægge Naalakkersuisut at sikre. Det bør bringes i orden.

Med hensyn til skud i de bebyggede områder, forstår vi den tøven der er med at lave kort og zoner, da det kan være særdeles u hensigtsmæssigt. Dog kunne man med fordel klarlægge hvor man gerne må skyde. Skydebanen i Nuuk er placeret midt i byen, og den ligger ud til en meget populær sejlroute, f.eks. Er det fortsat hensigtsmæssigt? Der udestår nok en diskussion om dette.

Der findes også mange patronhylstre ude i Qinggorput, ude for enden af vejen, ved containere ved det sidste lille elværk inden vejen stopper. Er der tilladelse til indskydning her? Og er folk klar over de overtræder regler? Og hvor må folk øve sig i de forskellige byer og bygder i hele landet?

Vi foreslår der gøres et stykke arbejde for, tydeligt at oplyse, hvor folk må skyde deres rifler og jagtudstyr ind henne, i alle byer, eftersom nærværende lovgivningsmæssige stramning formentlig vedtages.

Desuden er der behov for, at der sker en styrkelse af domstolene i Grønland, som opererer efter lægmandsprincip oftere end ikke, når man søger, at kunne anbringe folk i anstalter under særlige hensyn, samt udelukkelse fra fællesskab, der jo i praksis betyder isolering af indsatte.

Der er altså behov for, at der foretages en grundig juridisk vurdering i hvert enkelt anbringelsestilfælde, hvor f.eks. domstolene gives afgørende indflydelse på fastsættelse af vilkårene for anbringelser op til 3 måneder, når hensyn taler herfor.

Det er bestemt en ønskelig tilføjelse.

Men der er altså behov for en enhed, der kan assistere domstolene der har for mange sager, og for få hænder, samt sommetider ikke har behørig juridisk og menneskeretlig rådgivning at kunne vende sig til. Det har vi behov for, med den måde, vort retssystem er bygget op på.

Til Naalakkersuisut spørger vi derfor; kan man ikke indgå i forhandlinger med Danmark om, at oprette en sådan rådgivningsadgang for vore lægmænd i retssystemet? Det ville styrke retssystemet betragteligt, synes vi.

I forhold til anbringelse i isolation, som udelukkelse fra fællesskab i virkeligheden betyder, er der behov for, at der ikke udføres dette i indsattes egne celler, men i særligt indrettede rum hertil.

Henset til psykiatriens særligt dårlige vilkår i Grønland, og det generelle hensyn til de volds,- og overgrebsstatistikker vi ser her i landet, som vi arbejder på at løse, så er der behov for, at der foretages en grundig vurdering af indsattes psykiske og eventuelt psykiatriske tilstand, inden eller under, en sådan foranstaltning som denne udføres. I praksis er det nærmest umuligt, da vort psykiatriske system er presset max.

Dvs. at vi risikerer at skubbe fanger længere ud i sindssyge, i modstand mod det etablerede retssamfund, og i modstand mod samfundet som helhed, ved anvendelse af denne foranstaltningens mulighed.

**SULEQATIGIISISUT
SAMARBEJDSPARTIET**

Der er ingen tvivl om, at mange udiagnosticerede tilfælde af forskellige personlighedsforstyrrelser, samt psykiske og psykiatriske sygdomme eller syndromer, havner i vores kriminalitetsstatistikker, og samfundets generelle udfordring med, at forebygge, og udrede denne slags sindslidelser og adfærdsproblemer, spiller en rolle i kriminalitetsøjemed.

Ligesom berigelseskriminalitet også kan følge af, mangel på opsamling af fattige, hjemløse og andre der marginaliseres mere og mere.

Vi mener i Samarbejdspartiet, at der generelt er behov for, et løft på socialområdet, og der generelt er behov for stramninger for særlige typer forbrydelser, herunder seksualforbrydelser, og særligt typer af forbrydelser mod børn og unge og værgeløse.

Der er ingen tvivl om, at vi har behov for dette.

Men samtidig er der også voldsomt behov for forebyggende og opsamlende arbejde i samfundet, for at hindre denne type forbrydelser. Og der er behov for reelt rehabiliterende muligheder for disse, samt forebyggelse af tilbagefald, samt f.eks. mulighed for medicinsk kastrering og andre, virksomme tiltag mod især seksualforbrydere.

Der er ganske enkelt ikke luft til det i det nuværende system, så lad os slutte med at sige, at for at undgå flere fejl i fremtiden, og for succesfuldt at imødegå seksualforbrydere og personfarlig kriminalitet især, er der behov for et gevaldigt, gennemgribende løft:

Både forebyggende, hvor vi henviser til grundig konsultation med politi, socialvæsen og rapporter om retssikkerhed, samt igen fremsætter tanken om et decideret forebyggelsesråd, som vi stillede som forslag på en samling.

Det er bedre at forebygge end at udbedre.

Og der er behov for en kraftig styrkelse af hele området omkring indsatte, og både personale, viden, løn, samt rådgiving og supervision er der voldsomt behov for.

Vi opererer mange lysår bagefter vore nordiske kollegaer på dette område.

Der er behov for massive løft.

Med disse ord, sender vi nærværende i udvalg, mhp. udredelse af ovenstående, samt besvarelse af spørgsmålene i nærværende.

Det er vigtigt vi gør det rigtigt fra starten af.

Det burde historien snart have vist os.